

Judici contra l'islamisme turc

El Tribunal Constitucional turc estudia la possibilitat d'il·legalitzar el Partit del Benestar (Refah), d'ideologia islamista, que dirigeix l'ex-primer ministre Necmettin Erbakan. La sentència, que es podria dictar aquestes setmanes, ha estat exigida pels militars, irritats perquè el Partit del Benestar desafiava el laïcisme, un dels dogmes del modern estat turc creat per Mustafà Kemal Atatürk. Fins i tot Necmettin Erbakan podria ser condemnat a presó, si el tribunal confirmava la sentència i perdria la immunitat parlamentària.

Acostumats a intervenir en política, pel juny passat els militars van forçar Necmettin Erbakan a dimitir de cap de govern. El Refah, que governa les principals ciutats turques, va vèncer en les eleccions legislatives del desembre de l'any 1995, un resultat que li va permetre de formar govern el juny del 1996, quan va fracassar una coalició conservadora que els n'excloïa.

Els militars semblen els executors d'un anhel dels partits polítics tradicionals i de la diplomàcia occidental. El Partit de la Mare Pàtria i el Partit de la Recta Via veien amb preocupació l'imparable ascens dels islamistes, que els relegava a fer d'actors secundaris.

Evitant el discurs radical, el Refah ha presentat una imatge de moderació i d'eficàcia administrativa a les ciutats que governa, especialment Istanbul, amb Tayip Erdogan com a batlle. Ha sabut captar el vot dels turcs que es debaten entre la modernitat i la tradició musulmana, entre l'occidentalisme kemalista i l'antiimperialisme.

Als occidentals, també els va bé la mesura dels militars, perquè l'islamista Necmettin Erbakan havia anat massa lluny. Europa no podia permetre que un país que truca a la seva porta i ha estat un dels pilars de l'Aliança Atlàntica durant la guerra freda establís relacions estretes amb l'Iran i Líbia. El nou primer ministre, Mesut Yilmaz, del Partit de la Mare Pàtria, ha visitat fa poc les capitals comunitàries per aclarir les coses i per demanar l'inici de negociacions sobre l'adhesió a

la Unió Europea. Yilmaz, que ja havia estat ministre d'Afers Estrangers, creu que Europa es vol convertir en un bastió "cristià" que s'ampliarà a l'Est abans de dialogar amb Turquia.

Almenys d'una forma oficial, la Unió Europea no ha d'invocar raons religioses per rebutjar els turcs. El vet de Grècia i les denúncies sobre les contínues violacions dels drets humans són motius suficients per no negociar amb Turquia, que s'ha d'aconcentrar, segons Brussel·les, amb el tractat comercial. Grècia argumenta

que no es pot admetre al selecte club europeu un país que ocupa el nord de Xipre i que manté un contenciós sobre els límits territorials a la mar Egea. Als kurds, els parents pobres, no els afecten els canvis de govern, perquè van ser tan maltractats per Necmettin Erbakan com per Tansu Çiller, la primera ministressa que presentava la cara més moderna de Turquia.

La il·legalització acontenta els militars turcs i satisfà els occidentals, però és una mesura contraproduent. Com recordava el diari *The New York Times*, "la millor manera de radicalitzar els moviment islamista turc, avui poc virulent, és d'il·legalitzar el partit que és, des de les últimes eleccions legislatives, el primer partit del país". Encara

que les comparacions són molt perilloses, els precedents d'Algèria i Egipte demostren que l'islamisme polític no es pot combatre amb repressió. L'islamista Partit del Benestar, votat pel més de 30% dels turcs a les legislatives, representa un sector important de la societat, que "lluïta per una Turquia més pròspera i un govern més eficaç, i no per un estat fonamentalista", segons que escriu Philip Taubman al *New York Times*.

La prohibició només pot afavorir els sectors del Refah temptats pel radicalisme, que tindrien un argument per a defensar la instauració d'un estat islàmic. Els setanta anys de laïcisme kemalista se'n podrien anar en orris per una nova decisió barroera d'uns militars que ja van demostrar com les gasten amb el cop d'estat del setembre del 1980. ■

ANTONI CASTEL

"Encara que les comparacions són molt perilloses, els precedents d'Algèria i Egipte demostren que l'islamisme polític no es pot combatre amb repressió."